

Jus Canonicum In V. Libros Decretalium Distributum

novâ Methodo explicatum, Omnibus Capitulis Titulorum (qui in Antiquis, & novis Libris Decretalium continentur) promiscuè & confusè positis, in ordinem doctrinæ digestis. Adjunctis Aliis Quæstionibus Connexis, Quæ Ad Plenam Cujusque Tituli, Aut Materiæ Cognitionem, Et Expositionem Pertinent. ...

Respondens Libro tertio Decretalium, In Quo De Obligationibus, Beneficiis, Aliisque Juribus Clericorum saecularium, & Regularium agitur ...

Pirhing, Ehrenreich

Dilingae, 1676

Titulus XL. De Consecratione Ecclesiæ, vel Altaris.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-98275](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-98275)

his Collegiatis erectæ, & Oratoria publicâ Episcopi auctoritate instituta, solvere debent procuraciones Episcopo Diocesim personaliter visitanti, aut alteri Visitatori: nisi specialiter sint exempta, n. 71. Extenditur 1. quoddam Archiepiscopo visitanti Provinciam à Monasterijs non exemptis solvi debeant procuraciones, n. 72. 2. Episcopus non tantum ab Ecclesiis suæ Diocesis: sed etiam ab Ecclesiis Civitatis Episcopalis, quas visitat, procuracionem potest exigere, & recipere, n. 73. & seq. Omnes Ecclesiæ etiam Legatis, & Nuntiis Sedis Apostolicæ procuraciones solvere tenentur: nisi per speciale privilegium sint exemptæ, nec valet præscriptio contra procuraciones, n. 75. & seq. Religiosi subire tenentur onera, ut sunt procuraciones Legatorum Sedis Apostolicæ, ac Jura Episcopalia, quæ incumbant Ecclesiis, per eos, ante Concilium Viennense acquisitis: nisi privilegio, seu exemptione, vel aliâ iustâ causâ exculentur, quæ tamen privilegia, vel exemptiones non extenduntur ad Ecclesias, post Concilium Viennense acquirendas, n. 77. 5. Parochiani laici non tenentur solvere procuraciones, n. 78. Aff. 2. Ecclesiæ, seu loca, aut personæ Ecclesiasticæ, speciali privilegio Sedis Apostolicæ exemptæ à procuracione solvenda, vel generaliter ab omni jurisdictione, ac iure Episcopali, non tenentur procuracionem Episcopo, vel Archiepiscopo solvere, num. 79. 2. Neque Hospitalia, & alia huiusmodi pia loca Episcopi auctoritate instituta: quamvis possint visitari ab Episcopo, n. eod. 3. Non debent procuraciones solvi ab Oratorijs privatis, n. 80. Quæ sit differentia inter Ecclesiam, & Oratorium privatum? n. 81. Episcopus non debet ratione visitationis procuracionem exigere à pauperibus Ecclesiis, vel Clericis, n. 82.

§. IV. *Alia quædam ad procuraciones pertinentia proponuntur, & explicantur.*

ASSERTIO I. Non potest Jus procuracionis, ratione visitationis Jure communi debita, in totum, & in perpetuum remitti ab Episcopo, expressè, aut per pactum, n. 83. Sed neque in generali remissione servitorum sibi ab Ecclesia inferiore debitorum, censi debet, visitationem, & procuracionem illi annexam esse remissam, nu. 84. Quamvis in generali remissione jurium, ab Episcopo factâ censeantur excepta, nisi specialiter exprimentur? num. eod. Aff. 2. Si ab Ecclesia aliqua, cum consensu Patroni, in fundatione, procuratio, absque determinata quantitate, alteri Ecclesiæ solvenda, sit imposita, illa augeri non debet: nisi facultates Ecclesiæ notabiliter creverint, n. 85. Deducitur corollarium, n. 86. Aff. 3. Si in aliquo loco, aut Diocesi, in procuracionibus, aut alijs servitijs præstandis, certum quid non constitutum sit, attendenda est consuetudo vicinarum Ecclesiarum n. 87. Aff. 4. Archiepiscopus, qui Jure Metropolitano, vel Legationis Apostolicæ visitat Provinciam suam, potest debitas procuraciones exigere, juxta facultates Ecclesiarum, & illos, qui eas denegant, excommunicare, n. 88. & 89.

§. V. *De visitatione, ob quam debentur procuraciones.*

Quær. 1. Quinam jus, & potestatem habeant visitandi? Resp. Officium hoc pertinet ad eos, qui ordinariam jurisdictionem in Ecclesias, vel Clericos sibi subiectos habent, quales sunt Episcopi, iisque Superiores. Item Legati Apostolici, & Capitulum Cathedralis, Sede vacante, & Prælati Regulares, n. 90.

An, & à quo visitari possint Ecclesiæ, & personæ Ecclesiasticæ exemptæ, Regulares, & Sæculares? num. 91. & seq. A quo visitari debeant, ac possint Ecclesiæ, quæ nullius Diocesis sunt, sæculares, vel regulares, si ve curatæ sint, si ve non, item personæ, quæ nullius Diocesis sunt, sæculares, vel regulares? n. 93. Quoties visitatio fieri possit, ac debeat? Semel in anno ordinariè, quamvis etiam, si opus fuerit, sæpius in anno; & an etiam Capitula Ecclesiarum Cathedralium? n. 94. 4. Quo ordine, & modo faciendâ sit visitatio ab Archiepiscopo, & Episcopo, n. 95. & seq. Quæ possint accipere Episcopi, si venerint ad Monasteria hospitalitatis, vel visitationis causâ, n. 101.

SERIES CAPITULORUM.

IN ANTIQVIS.

c. 1. n. 43. & seq.	c. 20. n. 22. & seq.
c. 2. n. 2.	c. 21. n. 84.
c. 3. n. 7.	c. 22. n. 87.
c. 4. n. 51. & seq.	c. 23. n. 67. & 68.
c. 5. n. 3. & trib. seqq.	c. 24. n. 73. & seq.
c. 6. in princ. n. 60. §. Prohibemus, num. 53. & §. fin. n. 60.	c. 25. n. 88. & seq.
c. 7. n. 8. & 9.	c. 26. n. 23. & seq.
c. 8. n. 10. & duob. seqq.	c. 27. & ult. n. 80. & seq.
c. 9. n. 13.	IN SEXTO.
c. 10. n. 46. & seq.	c. 1. in princ. n. 95. & trib. seqq. §§. n. 96. & seqq.
c. 11. n. 14. & seq.	§. ult. n. 99.
c. 12. n. 58.	c. 2. n. 94.
c. 13. n. 16. & seq.	c. 3. n. 65.
c. 14. n. 72. & seq.	c. 4. n. 48.
c. 15. n. 19. & seq.	c. 5. & ult. n. 100.
c. 16. n. 85.	IN CLEMENTINIS.
c. 17. n. 75. & seq.	Clement. 1. n. 77.
c. 18. num. 36. & duobus seqq.	Clement. 2. n. 101.
c. 19. n. 41. & seq.	Clement. 3. & ult. n. 49. & seq.
	Extavag. un. n. 69.

TITVLVS XL.

DE CONSECRATIONE ECCLESIE, vel Altaris.

§. I. *A quo, quando, & qualiter consecrari possint Ecclesiæ, & an requiratur ad consecrationem Ecclesiæ dotatio?*

ASSERTIO I. Solus Episcopus potest consecrare Ecclesias, & quidem proprius, non alienus: nisi cum licentia proprii, n. 1. Aff. 2. Ecclesiæ consecrari possunt, quolibet die, non tantum diebus festis: sed etiam profanis, num. 2. Aff. 3. Episcopus Ecclesiam consecrare non debet, nisi Missam celebret, idque ex præcepto: quamvis ad substantiam consecrationis id non requiratur. Ecclesia semel consecrata iterum non est consecranda, n. 3. Aff. 4. Ecclesia non est consecranda, nisi prius de dote competente ei fuerit provisorum, n. 4. Sed neque Ecclesia fundanda est, vel edificanda, nisi prius dos ei fuerit assignata, n. 5. Et quidem competens, n. 6.

§. II. *In quibus casibus Ecclesia excreetur, ita, ut novâ consecratione indigeat?*

Tres sunt casus, primus est, si nesciatur, vel dubitetur, an Ecclesia aliqua fuerit consecrata, nec ne, nec appareat aliquod indicium, ex quo probari possit, vel præsumi, illam esse consecratam, n. 7. Secundus est, si Ecclesia igne sit exusta, ita, ut parietes interio-

res fuerint combusti, vel devastati, aut abbrasi, ex toto, vel ex maiore parte, n. 8. Tertius casus est, si totum Ecclesiæ ædificium, sive casu fortuito, sive consulto destruitur, non tantum quoad tectum: sed etiam quoad parietes, ita, ut ex toto, vel saltem ex maiore parte sint destructi, tunc Ecclesiæ amittit consecrationem, & de novo est consecranda, n. 9. An, si parietes Ecclesiæ, non simul, & in totum: sed paulatim per partes minores, seu parvas destruantur, aut corruant, ita tamen, ut nunquam major pars simul destructa sit, Ecclesiæ de novo sit consecranda? cit. n. 9.

§. III. Quot, & quibus modis polluitur, sive violetur Ecclesiæ, ita, ut in ea divina Officia celebrare non liceat, priusquam reconcilietur: ac quomodo, & à quo Ecclesiæ polluta reconcilianda sit?

ASSERTIO I. Ecclesiæ pluribus modis polluitur. Veluti 1. Per homicidium factum in Ecclesiæ, idque voluntarium, & iniuriosum, vel saltem contra Religionem, ac reverentiam loco sacro debitam, commissum, ut, si mors inferatur reo per sententiam iudicis, n. 10. 2. Polluitur Ecclesiæ, per vulnera ibi inflicta, citra mortem, sive per humani sanguinis effusionem, eamque copiosam, & voluntarie factam, num. 11. 3. Polluitur per adulterium, vel aliam illicitam copulam carnalem, & quamcunque voluntariam, & illicitam seminis effusionem, intra Ecclesiæ factam: imò etiam per actum conjugalem; quia fit iniuria, & irreverentia loco sacro: nisi necessitas excuset, ut, si conjuges Ecclesiæ inclusi esse cogantur: debet autem fornicatio, vel seminis effusio esse publica, vel occulte facta, postea publicè innotescere, nu. 12. 4. Polluitur Ecclesiæ, si in illa sepeliatur fidelis excommunicatus, & quidem post Concilium Constantiense, nominatim excommunicatus, vel notorius percussor Clerici, n. 13. 5. Polluitur Ecclesiæ per sepulturam hominis infidelis, aut non baptizati, n. 14. An Ecclesiæ consecrata, vel benedicta ab Episcopo notoriè excommunicato polluitur? n. 15. An violatâ Ecclesiâ, violentur etiam ædificia ei coherrentia, ut sacristia, vel turris, aut tectum Ecclesiæ? n. 16. Si alia percussio, etsi enormis, fiat intra Ecclesiæ, citra sanguinis effusionem, non polluitur Ecclesiæ, num. 17. Quibus casibus, polluitur Ecclesiæ, etiam non consecrata: modò ad Divinum cultum auctoritate Episcopi sit destinata? n. 18. Aff. 2. Ecclesiæ consecrata, si polluta fuit, reconciliari potest, ac debet per asperisionem aquæ consecratæ, cum vino, & cinere, & sale: si verò Ecclesiæ tantum sit benedicta ab Episcopo, potest reconciliari per asperisionem simplicis aquæ benedictæ, per simplicem Sacerdotem, n. 19. Aff. 3. Si Ecclesiæ consecrata polluta fuit, ea conciliari potest, ac debet aquâ per Episcopum benedictâ, & quidem ab Episcopo proprio, vel ejus mandato, per alium: per simplices verò Sacerdotes hujusmodi reconciliatio fieri non potest, etiam aquâ per Episcopum benedictâ, nu. 20. Consecratio Ecclesiarum non potest ab Episcopo committi Clericis inferioribus non Episcopis, n. eod. Aff. 4. Si Ecclesiæ non consecrata, sed benedicta tantum, vel publicè deputata ad cultum Divinum polluta fuit, ea reconciliari potest aquâ non benedictâ ab Episcopo, sive aquâ lustrali benedictâ per simplicem Sacerdotem, n. 21.

§. IV. De Consecratione, & execratione, sive violatione Altaris.

Duplex est Altare, immobile, quod lapideum esse debet, & mobile, seu portatile. Et quod sit ædificium inter utrumque? n. 22. Queritur 1. Quando, sive in quibus casibus Altaria execrentur, sive consecrationem amittant, ita, ut iterum consecrari debeant? Respon. Altare, sive mobile, sive immobile amittit consecrationem 1. Per fractionem notabilem lapidis, in quo continetur sigillum mensæ superioris, vel lapidis altaris portatilis, nu. 23. Altare suum execratur, si lapis, seu mensa superior, cui est altaris, amoveatur, n. 24. Proponuntur Capitula, in quibus agitur de execratione, seu violatione altarij, n. 25, 26, & 27. An, si violetur, vel spoliatur sigillum altaris, hoc consecrationem amittat? n. 26. Quer. 2. An Ecclesiæ execrata, vel polluta, etiam Altare execretur, vel polluitur? Respon. Si Ecclesiæ consecrationem amittat, non ideo Altare etiam illam perdit, & è converso: at verò polluta Ecclesiâ, omnia Altaria fixa polluta censentur, & vice versâ, nu. 28. Possunt in una Missa, & una eademque Ecclesiâ plura Altaria simul consecrari, n. 29.

§. V. De consecratione, pollutione, & reconciliatione Cæmeterij.

Quer. 1. Quomodo Cæmeterium consecratur, aut benedicatur? Respon. consecratur, vel benedicatur eodem modo, quo Ecclesiæ: & hac consecrata, etiam Cæmeterium ei conjunctum consecratum præsumitur, n. 30. Quer. 2. Quibus modis Cæmeterium polluitur, & reconciliatur? Respon. iisdem modis pollutionis, quibus Ecclesiæ, nu. 31. Et eodem quoque modo reconciliatur, num. 32. Quer. 3. An polluta Ecclesiâ, polluitur etiam Cæmeterium, & vice versâ? Respon. Ecclesiâ polluta, censetur etiam pollutum Cæmeterium illi contiguum, sed non remotum: contra verò polluto Cæmeterio, non censetur polluta Ecclesiæ. Quod, si plura sint Cæmeteria contigua, polluto uno, non est pollutum alterum illi contiguum, licet per portum de uno, ad alterum detur ingressus, nu. 33. Quid, si porta intermedia polluitur, an etiam polluantur Cæmeteria, vel quodnam ex illis? n. 34.

SERIES CAPITULORUM.

IN ANTIQUIS.	IN SEXTO.
c. 1. n. 25.	c. 6. cit. n. 27.
c. 2. n. 2.	c. 7. n. 13. 31. & 32.
c. 3. n. 27.	c. 8. n. 4. & duob. seqq.
c. 4. n. 10. & 11. nu. 19.	c. 9. n. 20.
c. 5. n. 29.	c. 10. & ult. n. 18. & 19.
	c. unic. n. 33.

TITVLVS XLI. DE CELEBRATIONE MISSARUM, ET SACRAMENTO Eucharistiæ, & Divinis Officijs.

Cap. 2. prohibetur, ne Laici, singulis diebus, audiant Missam votivam, sed Missam de Feria, vel Festo occurrente, n. 1. Cap. 3. Sufficit Sacerdoti, semel in die unam Missam celebrare, excepto die Nativitatis Domini, & ex causa necessitatis, n. 2. Cap. 4. In diebus profestis, non dicitur in Missa Hymnus Angelicus, nec Symbolum Apostolorum, nec Hymnus Ambrosianus in Laudibus, n. 3. Cap. 5. Ablutio lumborum da est, infuso vino: nisi alia Missa eo die sit legenda, n. 4. Cap. 6. Si quæ verba sunt in Canone Missæ, quæ ab Evangelistis dicta non sunt, credendum est, quod